

ване) и собствено лирични. В същото време, както обредните, така и собствено лиричните бавни таборни песни дават израз на спецификата, която характеризира духа и настроението на ромите, тяхното емоционално състояние и преживяване, свързани със съответно отразяваните аспекти и моменти от живота на ромите.<sup>41</sup> И не само това. Прави силно впечатление, че в много цигански песни има подчертана речетативност и то поднесена в явно декламационна форма, която хармонира тясно с една специфична, широко и мощно разлята разпевност. Това е особено характерно за мелодиката на лиричните цигански песни.

При изпълнението на ромските песни и техния инструментален съпровод прави силно впечатление и изключително богатата и прецизно обработената музикална орнаментика. Орнаментика, която, както е известно на специалистите, е типична за изостреността и акцентирането на ритмичния рисунок, за неограничения размах на свободата при темпа на изпълнението на музикалните творби.

Друг характерен момент, разкриващ също богатството на ромската музика и песен, е **двугласността**, наличието на хоров **припев-захват**, който се среща не само в руските цигански песни, но твърде често и в музикалната и песенната изява на ромите у нас.

Ако се вземат под внимание и танцувалните песни на ромите в тях също пулсира циганската душевност. В тези песни специалистите виждат да се разкриват изключително нюансирано и богато етноспецифичните характеристики на ромската душа, на ромския дух, на ромския стремеж към лекота и волност, към такова прехласване, по време на което се забравят всички скърби и неволи, всички изпитания и трудности, които изпълват живота на рома и неговата етническа общност.

Между впрочем, както при циганите в Русия, така и при циганите от други славянски страни, схемата на ромските танцувални песни общо взето е следната: започва се някак леко, небрежно и отпуснато, но с доловим вътрешен импулс и постоянно надигаща се страст. Спокойният ритъм посте-

---

<sup>41</sup> Срв. Народные песни русских цыган. М., 1988, с. 7-8.